

Dispensasjon fra kravet i vannressursloven § 11

Statsforvalteren i Rogaland

26.09.2024

«§ 11.(kantvegetasjon)

Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.», jf. vannressursloven § 11 første ledd.

Unntak fra kravet om kantvegetasjon

- Byggverk som står i nødvendig sammenheng med vassdraget
 - Båthus, lukehus (vannkraft)
 - Boliger og fritidsboliger dekkes ikke av unntaket.
- Hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget
 - Adkomst til brygger og fiskeplasser.
 - Utsikt til vassdraget omfattes ikke av unntaksbestemmelsen.

«Vassdragsmyndigheten kan i **særlige tilfelle** fritas for kravet i første ledd», jf. vannressursloven § 11 tredje ledd. (vår utheving).

- NVEs veileder [Kantvegetasjon langs vassdrag](#) går nærmere inn på hva som regnes som særlige tilfeller:
 - Hogst som skjer av hensyn til sikkerheten på veiene, for å oppnå god sikt
 - Hogst i forbindelse med erosjonssikring eller flomvoller langs vassdrag
 - Hogst som bidrar til å forbedre kantvegetasjonens tilstand, for eksempel ved fjerning av fremmede treslag, eller tette granbestander
 - Hogst som er nødvendig for å kunne sikre normal drift av jordbruksareal
 - Utsiktsrydding på begrensede strekninger, f.eks. rasteplasser eller turistsamlingsplass

«Avgjørelsen av om det skal gis fritak, må bygge på en totalvurdering av fordeler og ulemper knyttet til det å fjerne vegetasjonen langs vassdraget. Samfunnsnyttan ved tiltaket må være vesentlig større enn ulempene ved å opprettholde kantvegetasjonen for at det skal kunne gis fritak.», jf. NVEs veileder [Kantvegetasjon langs vassdrag](#).

Eksempler hvor samfunnsnyttan er stor, og det ofte gis dispensasjon på vilkår:

- Kabellegging
- Linjerydding høyspent
- Etablering/utvidelse av vei
- Brukryssinger

Hogst som skjer av hensyn til sikkerheten på veiene, for å oppnå god sikt

- Disse sakene får i all hovedsak dispensasjon.
- Søkes om lange strekk – reelt behov og nødvendig omfang avklares.
- Krav om gjennomføring utenom hekketid for fugl (1. april-30. juli) der det ikke er akutt fare for liv og helse.
- Krav om at trær som er vendt mot vassdraget og ikke utgjør en sikkerhetsrisiko får stå igjen.
- Arbeide fra eksisterende vei hvis mulig – Unngår erosjon og sår i terrenget.

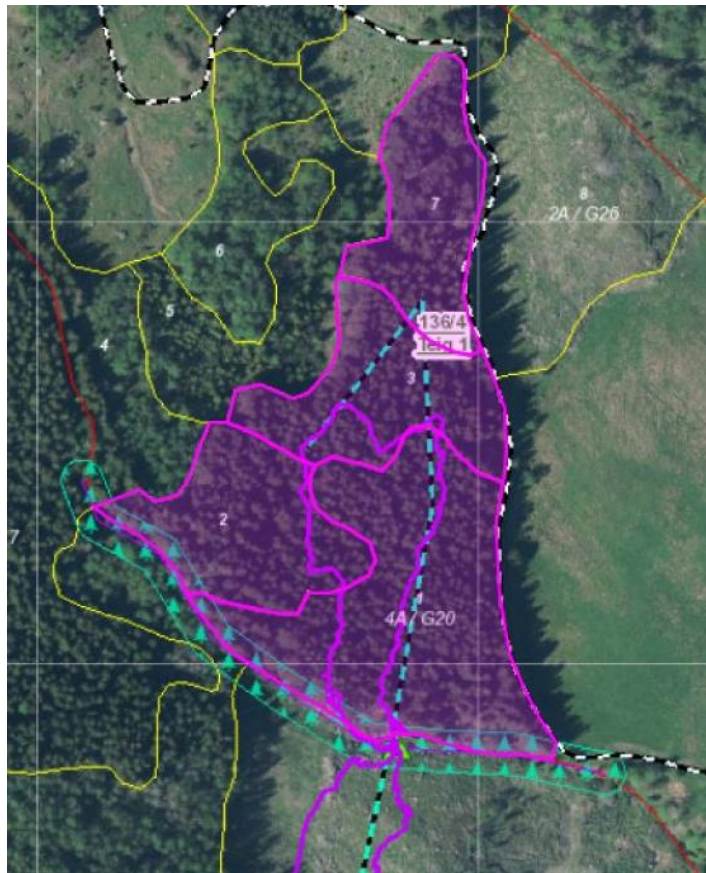
Hogst i forbindelse med flom- og erosjonssikringstiltak

- Ofte behov for å fjerne eksisterende vegetasjon for å kunne gjennomføre sikringstiltak.
- Krav om gjennomføring utenom hekketid for fugl (1. april-30. juli)
- Krav om revegetering med planting av stedegne arter av løvtrær naturlig hjemmehørende for regionen.

Hogst som bidrar til å forbedre kantvegetasjonens tilstand, for eksempel ved fjerning av fremmede treslag, eller tette granbestander

- Ustabil rekke av trær som står igjen etter hogst av ensjiktet gran er utsatt for vindfall.
- Hogsten skal gjennomføres i en nedbørsfattig periode.
- Utbedring av kjørespor.
- Krav om gjennomføring utenom hekketid for fugl (1. april-30. juli).
- Løvtrær skal stå igjen.
- Naturlig revegetering av kantsonen med stedegne løvtrær.

Foto: Kartutsnitt hentet fra søknad fra AT Skog SA om hogst av gran i kantsone, Vindafjord.

Hogst som er nødvendig for å kunne sikre normal drift av jordbruksareal

- Etablering og vedlikehold av drenerør
→ Samlegrøft der dette er praktisk mulig.
- Etablering eller vedlikehold av broer

Utsiktsrydding på begrensede strekninger, f.eks. rasteplasser eller turistsamlingsplass

- Tillates utsiktsrydding på utvalgte steder langs vann og vassdrag som er tilgjengelige for allmennheten.
- Etablering/vedlikehold av rasteplasser, fiskeplasser, badeplasser.

Foto: Utsnitt fra søknad om uttak av kantvegetasjon rundt deler av Krossvatnet, Strand

Skjema for søknad om dispensasjon for å fjerne kantvegetasjon langs vassdrag

Fyll ut informasjon om søker, beskriv tiltaket og begrunn hvorfor det skal fjernes kantvegetasjon. Stjerne (*) viser til informasjon som er obligatorisk å fylle ut. Ferdig utfylt skjema sendes til Statsforvalteren i Rogaland: sfropost@statsforvalteren.no, eller per post til Statsforvalteren i Rogaland, Postboks 59, 4001 Stavanger.

Hva er formålet med hogsten av kantvegetasjonen?*

Formål:	Sett kryss her:
Hogst av ensjiktet granskog	☐
Fjerning av fremmede arter (hvilken art/arter?)	☐
Siktrydding i forbindelse med broer	☐
Rydding under kraftlinjetrasé	☐
VA / dreneringsrør / kabelkryssing	☐
Etablere ny kantsone	☐
Friluftsliv (fiskeplass/badeplass/rasteplass)	☐
Vegvedlikehold	☐
Gjøre veg framkommelig	☐
Erosjonssikring / flomsikringstiltak	☐
Siktrydding langs veg	☐
Oppføring av bygg	☐
Annet formål (utdyp)	☐

Søknadsskjema på våre nettsider

- [Kantvegetasjonen har stor betydning for vassdragene våre | Statsforvalteren i Rogaland \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)
- For tiltakene markert øverst i skjemaet har vi opprettet standardbrev. For disse søknadene er saksbehandlingstiden nå betydelig kortere.
 - Gitt at tiltakene gjennomføres utenom hekketid (standardvilkår).

Skjøtsel av kantsoner

Foto: Eline Gourinel, vannkoordinator i Jæren vannområde

- Kan høstes/skjøttes ved selektiv hogst av enkelte trær.
 - Eksempelvis i ensjikta kantsoner for å få inn mer lys og skape flere sjikt.
- Forutsetningen er at høstingen ikke øker avrenningen til vassdraget og at de samme dyre- og planteartene har et like godt livsmiljø etter skjøtsel.
- Uttak må erstattes av ny tilvekst av samme kategori, tre for tre, før nytt uttak.
- Uttak av enkeltrær som kan føre til økt erosjonsrisiko lokalt, eks. ved rotvelt, regnes som skjøtsel.
 - Verdien av død ved – Legg det gjerne på land i trygg avstand fra vassdraget.

Informasjonsbrosjyren om tiltak i vann og vassdrag finner dere på [våre nettsider](#)

